

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Η παρέα της Α΄ Τάξης»

Συγγραφή: ΤΥΜΠΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Εφαρμογή: ΤΟΚΜΑΚΙΔΟΥ ΕΛΠΙΔΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Η παρέα της Α΄ Τάξης

Εφαρμογή σεναρίου

Ελπίδα Τοκμακίδου

Δημιουργία σεναρίου

Τύμπα Ευαγγελία

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

1^ο Δημοτικό Σχολείο Μενεμένης

Χρονολογία

Από 22-9-2013 έως 8-10-2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Το σενάριο αφορά στη γνωριμία των παιδιών της τάξης και στην εξοικείωσή τους με το σχολικό περιβάλλον και το σχολικό βιβλίο. Η δραστηριότητα μπορεί να συνδυαστεί με τις εισαγωγικές σελίδες του σχολικού βιβλίου της *Γλώσσας* με θέμα «Γνωριμία με τους ήρωες», καθώς και με την πρώτη ενότητα του βιβλίου της *Μελέτης Περιβάλλοντος*.

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Γλώσσα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Εικαστικά

Μελέτη Περιβάλλοντος

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 9 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Ο/Η εκπαιδευτικός θα πρέπει να γνωρίζει τη θεωρία του αναδυόμενου γραμματισμού, καθώς το σενάριο βασίζεται στις προϋπάρχουσες γνώσεις των μαθητών, αυτές δηλαδή που αποκτήθηκαν από την οικογένεια και στο Νηπιαγωγείο. Δεν απαιτείται ειδική γνώση των μαθητών στη χρήση του υπολογιστή. Για την εφαρμογή της δραστηριότητας χρειάζεται να υπάρχει ένας τουλάχιστον υπολογιστής στην τάξη (φορητός ή σταθερή μονάδα) και μηχανήμα προβολής.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ευαγγελία Τύμπα, Η παρέα της Α΄ τάξης, Νεοελληνική Γλώσσα, Α΄ τάξη, 2012

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο αξιοποιεί και επεκτείνει τις προϋπάρχουσες γνώσεις των παιδιών, γνώσεις που αφορούν τη γραφή του ονόματός τους, με στόχο την καλλιέργεια συμβατικού και ψηφιακού γραμματισμού. Οι δραστηριότητες είναι εισαγωγικές, κατάλληλες για το επίπεδο των παιδιών, καλλιεργούν τον γραπτό λόγο και βοηθούν με ευχάριστο τρόπο στην εξοικείωση με το εν λόγω μέσο. Συγκεκριμένα, στην πρώτη δραστηριότητα τα παιδιά γράφουν/πληκτρολογούν το όνομά τους, και διορθώνουν τυχόν λάθη. Στη δεύτερη δραστηριότητα μαθαίνουν τα βασικά στη χρήση προσωπικού αρχείου και εξοικειώνονται με τη διαμόρφωση «κειμένου». Η τρίτη δραστηριότητα εστιάζει στην εξοικείωση με το αλφάβητο και την αλφαβητική σειρά, ενώ στην τέταρτη ολοκληρώνεται το σενάριο με τις προσωπικές παρουσιάσεις των παιδιών.

Συνοπτική περιγραφή των δραστηριοτήτων του σεναρίου

1η Δραστηριότητα

- Γραφή ονόματος - Κεφαλαία-πεζά γράμματα / τονισμός
- Εξοικείωση με πληκτρολόγιο / κειμενογράφο
- Ομαδική κατασκευή / κολάζ

2η Δραστηριότητα

- Ορθή γραφή ονόματος / Εξοικείωση με πρόγραμμα διαμόρφωσης κειμένου
- Εύρεση – άνοιγμα – αποθήκευση – κλείσιμο αρχείου
- Τακτοποίηση προσωπικών πραγμάτων

3η Δραστηριότητα

- Γραφή επιθέτου και μικρού ονόματος
- Αλφάβητο / Αλφαβητική σειρά
- Κατάταξη του ονόματος με βάση το επίθετο

Δ. Δραστηριότητα

- Αυτοπαρουσίαση / Καταγωγή – σύνδεση με την οικογένεια

- Γραφή τίτλου / λεζάντας
- Εξοικείωση με πρόγραμμα παρουσίασης

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου επιλέχθηκαν να γίνουν οι τρεις πρώτες δραστηριότητες, οι οποίες εμπλουτίστηκαν με επιμέρους δράσεις των μαθητών/-τριών όσον αφορά στην αναγνώριση του ονόματός τους και τη γνωριμία τους με τη χρήση του Η/Υ, του πληκτρολογίου και του ποντικιού. Κατά την εφαρμογή της τρίτης δραστηριότητας αξιοποιήθηκαν οι οδηγίες του αρχικού σεναρίου ως προς τη γραφή του μικρού ονόματος των μαθητών/-τριών, το οποίο αποτέλεσε και κριτήριο της κατάταξής τους σε αλφαβητική σειρά.

Στο σχολείο της εφαρμογής διατίθεται τροχήλατο ερμάριο με 10 φορητούς Η/Υ, γι' αυτό και επιλέχθηκε η αξιοποίησή του για τη μεταφορά τους στη σχολική αίθουσα, καθώς η διαθέσιμη αίθουσα για το μάθημα της πληροφορικής είναι πολύ μικρή για τους/τις 22 μαθητές/-τριες της συγκεκριμένης Α' Τάξης.

Καθώς η εφαρμογή του σεναρίου εκτείνεται σε ώρες της Ευέλικτης Ζώνης, κάποιες από τις προτάσεις του σεναρίου έχουν υιοθετηθεί από την υπεύθυνη εκπαιδευτικό της τάξης και έτσι δεν ήταν δυνατή η αξιοποίησή τους και κατά την ώρα της εφαρμογής (χρήση παρουσιολογίου, γραφή του ονόματος των μαθητών/-τριών σε ετικέτες για τα βιβλία και τετράδια της τάξης, προγραφικές ασκήσεις...).

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου ορισμένες από τις αρχικές ιδέες διαφοροποιήθηκαν και κυρίως εμπλουτίστηκαν με επιπλέον δραστηριότητες. Η επιλογή αυτή έγινε έχοντας έναν απώτερο στόχο που δεν αφορούσε μόνο την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου, αλλά την εν γένει προετοιμασία και τη σχετική εξοικείωση των μαθητών/-τριών με τη χρήση του Η/Υ και των σχετικών εξαρτημάτων/λειτουργιών του, όπως είναι η χρήση του ποντικιού και του πληκτρολογίου, η εξοικείωση με τις εντολές διαγραφής (πλακισίου κειμένου και εικόνας) και μετακίνησης (πλακισίου κειμένου και εικόνας), των ηχείων και του εκτυπωτή.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Την πρώτη εβδομάδα στο σχολείο μέλημα των εκπαιδευτικών για την Α΄ Τάξη είναι να εξοικειώσουμε τα παιδιά με το σχολικό περιβάλλον και να τα εισαγάγουμε ομαλά στον σχολικό γραμματισμό. Από την άλλη, τα παιδιά έρχονται γεμάτα ενέργεια και όρεξη «να γράψουν και να διαβάσουν». Η διάθεση όμως των παιδιών δεν αναλογεί σε όσα γνωρίζουν. Κάποια είναι αρκετά προχωρημένα, διαβάζουν ή και γράφουν μικρές λέξεις, φράσεις ή και μικρά κείμενα. Αντίθετα, για κάποια παιδιά τα γράμματα που περιέχει το όνομά τους είναι και τα μόνα γράμματα που αναγνωρίζουν, όλα ή μερικά από αυτά. Σε κάθε περίπτωση, όπως δείχνει η εμπειρία, όλα τα παιδιά που έρχονται στην Α΄ Δημοτικού μπορούν να γράψουν το όνομά τους είτε με κεφαλαία είτε με πεζά γράμματα. Το επίπεδο λοιπόν γραμματισμού των παιδιών, οι γνώσεις για τον γραπτό λόγο, αλλά και ο βαθμός εξοικείωσής τους με τον υπολογιστή ποικίλλει.

Τα παραπάνω δεδομένα λαμβάνουμε υπόψη μας στον σχεδιασμό του πρώτου «εισαγωγικού σεναρίου». Έτσι, ξεκινάμε από κάτι οικείο και εύκολο για τα παιδιά, όπως είναι η γραφή του ονόματός τους, αξιοποιώντας τις προϋπάρχουσες γνώσεις και την έντονη διάθεσή τους για γραφή. Έχοντας εξασφαλίσει αρχικά τη συμμετοχή τους, στη συνέχεια, όσο προχωράμε στις δραστηριότητες και γνωρίζουμε καλύτερα τα παιδιά, μπορούμε να εφαρμόσουμε διαφοροποιημένη διδασκαλία.

Οι δραστηριότητες, ωστόσο, εκτός από την καλλιέργεια γραμματισμού, βοηθούν και στην ένταξη των παιδιών στην υπό διαμόρφωση «κοινότητα της τάξης» και ευρύτερα στη σχολική κοινότητα. Μέσα από τις δραστηριότητες του σεναρίου, όπως για παράδειγμα η γραφή του ονόματος, η αυτοπαρουσίαση κ.ά., ενισχύεται η γνωριμία των παιδιών, η διαμόρφωση της ομάδας, το αίσθημα του «ανήκειν» και τίθενται ορισμένοι κανόνες σχετικοί με τη λειτουργία και την οργάνωση της τάξης.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ¹

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το παρόν σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές:

- να εξοικειωθούν με το σχολικό χώρο·
- να γνωρίσουν τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους·
- να αποκτήσουν αίσθημα της ομάδας·
- να εξοικειωθούν με τρόπους λειτουργίας της σχολικής τάξης.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Με το παρόν σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές:

- να ασκηθούν στην αναγνώριση, τη γραφή και την ανάγνωση του ονόματός τους·
- να μάθουν να αναγνωρίζουν τα ονόματα άλλων παιδιών·
- να εξοικειωθούν με τα κεφαλαία και με τα πεζά γράμματα της αλφαβήτας μέσα από τη γραφή του ονόματός τους·
- να ξεχωρίσουν/αναγνωρίσουν τα γράμματα του ονόματός τους από τα υπόλοιπα της αλφαβήτας·
- να ασκηθούν στη χρήση του τόνου·
- να εξοικειωθούν με την έννοια της αλφαβητικής σειράς·
- να ασκήσουν τον προφορικό λόγο (αυτοπαρουσίαση)·
- να ασκήσουν τον γραπτό λόγο (ανάγνωση/γραφή/κατανόηση λέξεων).

Γραμματισμοί

Με το παρόν σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές:

¹ Η καταγραφή των στόχων αφορά τη συγκεκριμένη εφαρμογή για αυτό και κάποιοι από τους στόχους του αρχικού σεναρίου έχουν διαφοροποιηθεί ή παραληφθεί.

- να εξοικειωθούν με τη χρήση του ποντικιού και του πληκτρολογίου (σύρσιμο πλαισίου κειμένου και αντιστοίχιση με εικόνες, διαγραφή εικόνας και πλαισίου κειμένου).
- να εξοικειωθούν με τη γραφή στον κειμενογράφο.
- να εξοικειωθούν με τη χρήση αρχείων κειμενογράφου και προγράμματος παρουσίασης.

Διδακτικές πρακτικές

Διδασκαλία σε ομάδες, αξιοποίηση βασικών αρχών του αναδυόμενου γραμματισμού, του επιπέδου φωνολογικής ενημερότητας στο οποίο βρίσκονται οι συγκεκριμένοι/-ες μαθητές/-τριες και της ολικής προσέγγισης της γλώσσας όσον αφορά στην αναγνώριση του ονόματος κάθε μαθητή/-τριας παράλληλα με την επιδίωξη συσχετισμού προφορικού-γραπτού λόγου και συνδυασμού στοιχείων από διαφορετικά σημειωτικά συστήματα (εικόνας-κειμένου).

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Τις πρώτες μέρες της σχολικής χρονιάς, παράλληλα με τα προφορικά παιχνίδια αυτοπαρουσίασης που γίνονται στην τάξη, μπορούμε να ζητήσουμε από τα παιδιά, όχι μόνο να μας πουν, αλλά να γράψουν κιόλας το όνομά τους. Κίνητρο αποτελεί η γνωριμία των παιδιών με τους ήρωες του σχολικού βιβλίου και τις πρακτικές που συναντώνται σε αυτό για την απομνημόνευση των ονομάτων τους.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η πρώτη ενότητα του σχολικού βιβλίου της *Γλώσσας Α΄ Δημοτικού* ασχολείται με την παρουσίαση των παιδιών/ηρώων του βιβλίου. Αν θέλουμε, μπορούμε να συνδέσουμε το σενάριο με το σχολικό βιβλίο. Μπορούμε να δουλέψουμε το βιβλίο παράλληλα με το σενάριο ή να προηγηθεί το βιβλίο και να ακολουθήσει το σενάριο. Σε κάθε

περίπτωση, θα ενσωματώσουμε «την παρέα του βιβλίου» με την πραγματική παρέα των παιδιών της τάξης μας χωρίς να δημιουργούμε εκβιαστικούς δεσμούς με το σχολικό βιβλίο. Το σενάριο συνδέεται επίσης και με την πρώτη ενότητα της *Μελέτης Περιβάλλοντος*, καθώς τα παιδιά καλούνται να γνωρίσουν το σχολείο τους, την τάξη και να εξοικειωθούν με το σχολικό χώρο και τους κανόνες του σχολείου.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η χρήση του υπολογιστή υποστηρίζει τη συμβατική γραφή των παιδιών (με το μολύβι) και βοηθά στην ολική αναγνώριση του ονόματός τους, αλλά και στην αναγνώριση των γραμμάτων και τη γραφή. Πολλά γράμματα τα παιδιά μπορεί να τα γνωρίζουν, αλλά να μην είναι σε θέση ακόμη να τα γράψουν. Με τη χρήση του πληκτρολογίου τα «γράφουν» εύκολα και γρήγορα σαν παιχνίδι. Επιπλέον, οι δυνατότητες αποθήκευσης, ταξινόμησης και διαμόρφωσης των ονομάτων, αλλά και οι δυνατότητες παρουσίασης, βοηθούν τους γλωσσικούς και τους παιδαγωγικούς στόχους του σεναρίου, όπως είναι για παράδειγμα η οργάνωση των προσωπικών πραγμάτων και η εξοικείωση με τους συμμαθητές και τον σχολικό χώρο και τις συμβάσεις του.

Κείμενα

Βασικό κείμενο αποτέλεσαν τα ονόματα των μαθητών/-τριών της τάξης. Ακόμη, αξιοποιήθηκαν ήχοι που βρέθηκαν στο υλικό του προγράμματος [MEΛΙΝΑ](#), αλλά και εικόνες ποικίλων ζώων που βρέθηκαν στο διαδίκτυο.

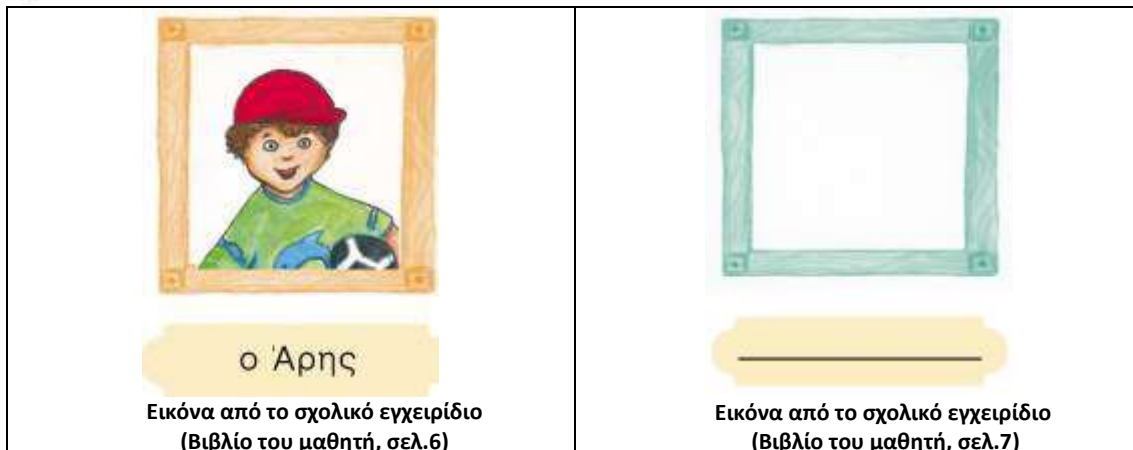
Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η διδακτική ώρα

Κατά την πρώτη συνάντηση με τους μαθητές/τριες της Α΄ Τάξης, επιχειρήθηκε η γνωριμία μας μέσα από ένα παιχνίδι αυτοπαρουσίασης. Η κυκλική τοποθέτηση των καθισμάτων και μια γαντόκουκλα βοήθησαν προς αυτή την κατεύθυνση. Τα παιδιά παρακινήθηκαν να παρουσιάσουν τον εαυτό τους στην ομάδα της τάξης, να αναφερθούν τους γονείς τους και σε ότι τους έχει κάνει εντύπωση στη αίθουσα και στο σχολείο δίνοντας τη σκυτάλη (στην προκειμένου περίπτωση τη γαντόκουκλα) σε έναν συμμαθητή τους του οποίου το όνομα γνώριζαν από πριν. Ακολούθησε συζήτηση σχετικά με τους προσφορότερους τρόπους για την απομνημόνευση τόσων ονομάτων. Η παρατηρητικότητα κάποιων παιδιών οδήγησε στον εκ μέρους τους σχολιασμό της ύπαρξης ενός καταλόγου με τα ονόματά τους, που είχα στα χέρια μου όταν πρωτοπήκα στην αίθουσα. Τότε μου δόθηκε η ευκαιρία να αναφέρω ότι, για να είναι λειτουργικός ο συγκεκριμένος κατάλογος, θα πρέπει να γνωρίζω ποιο παιδί (ποιο πρόσωπο) έχει ένα συγκεκριμένο όνομα.

Με την ευκαιρία αυτή, παρακίνησα τα παιδιά να ανοίξουν το σχολικό τους βιβλίο και να παρατηρήσουν τις εικόνες των ηρώων που συναντώνται σε αυτό (Βιβλίο μαθητή, σσ. 6-7). Από τα παιδιά έγινε η παρατήρηση ότι κάτω από καθεμία φωτογραφία υπάρχει και το όνομα του ήρωα.

Μάλιστα σχολίασαν ότι στο κενό πλαίσιο του βιβλίου θα μπορούσαν να τοποθετήσουν και τη δική τους φωτογραφία, για την εξεύρεση της οποίας θα έπρεπε να ζητήσουμε τη συμβολή και των γονέων τους. Ως εναλλακτική ιδέα προτάθηκε να ζωγραφίσει κάθε ένας τον εαυτό του και να γράψει το όνομά του κάτω από αυτό. Η δραστηριότητα αυτή έδωσε την ευκαιρία να διαπιστωθεί η ευχέρεια κάθε παιδιού να γράφει με το μολύβι, ο βαθμός γνώσης γραφής του ονόματος του² αλλά και, γενικότερα, το επίπεδο της λεπτής κινητικότητας των μαθητών/-τριών, για ορισμένους/-ες από τους/τις οποίους/-ες θα χρειαστεί να δοθεί κάποιος επιπλέον χρόνος, όπως επίσης και κάποιες επιπλέον προγραφικές ασκήσεις.

² Για λόγους προστασίας προσωπικών δεδομένων κάποια από τα προσωπικά στοιχεία των μαθητών/-τριών της τάξης (όπως είναι το όνομά τους και η φωτογραφία τους) αλλοιώνονται.

2η & 3η διδακτική ώρα

Στην επόμενη συνάντησή μας επιχειρήσα να παρακινήσω τα παιδιά να προτείνουν κάποιες λύσεις αναφορικά με την αδυναμία μου να θυμηθώ τα ονόματά τους. Σε αντιδιαστολή, χρησιμοποίησα μια παρουσίαση με τους ήρωες του σχολικού βιβλίου για τους οποίους μπορούσα να δώσω κάποιες πληροφορίες, τις οποίες και συζητήσαμε και μαζί.

Στην ολομέλεια της τάξης και με τη βοήθεια του ανακλαστικού προβολέα, προβαλλόταν μια διαφάνεια με τους ήρωες του σχολικού εγχειριδίου και ως πρώτο σχόλιό μου αναφερόταν το όνομά του που άλλωστε παρουσιαζόταν και στη διαφάνεια. Τα παιδιά παρακινήθηκαν να παρατηρήσουν τις εικόνες των ηρώων και να αναφερθούν στα χαρακτηριστικά τους (χρώμα μαλλιών, ματιών, πρόσωπο, τι κρατούν...). Στην ερώτηση «Πώς ξέρετε πως αυτό το πρόσωπο είναι ο Άρης και όχι κάποιο άλλο αγόρι της παρέας» ορισμένα από τα παιδιά εστίασαν την προσοχή τους στα εξωτερικά του χαρακτηριστικά, ενώ κάποια στο γεγονός ότι κάτω από την εικόνα του κάθε ήρωα υπήρχε το όνομά του («Ο Άρης κρατάει μπάλα ενώ ο Ορφέας φοράει γυαλιά», «έχει κόκκινο καπέλο ενώ ο Σαμπέρ έχει πράσινη μπλούζα», «Το όνομά του αρχίζει από α»).

Η παραπάνω παρουσίαση αποθηκεύτηκε στην επιφάνεια εργασίας 6 φορητών Η/Υ που διαθέτει το σχολείο και, αφού συμφωνήθηκαν κάποιοι βασικοί κανόνες σε σχέση με τη χρήση τους (παρακολούθηση των οδηγιών που δίνονται από την εκπαιδευτικό, διατήρηση μιας σειράς μεταξύ των μαθητών/-τριών κατά τον χειρισμό, τοποθέτηση του Η/Υ με τρόπο που θα είναι δυνατή η οπτική επαφή και από τα τέσσερα μέλη της ομάδας), διανεμήθηκαν στις ομάδες της τάξης (οι οποίες τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή είναι υπό διαμόρφωση). Έτσι, οι μαθητές/-τριες της τάξης είχαν τη δυνατότητα να έχουν στην οθόνη του Η/Υ τους την εικόνα του σχολικού ήρωα για τον οποίο γινόταν κάθε φορά η παρουσίασή του (αν και σε ορισμένες περιπτώσεις η περιέργεια των παιδιών τους παρακινούσε να μετακινήσουν το ποντίκι του Η/Υ για να διαπιστώσουν ποια εικόνα ακολουθεί).

Μετά την παρουσίαση και τον σχολιασμό των εικόνων, η 6η διαφάνεια της παρουσίασης προσανατόλιζε και πάλι το ενδιαφέρον των παιδιών στο γεγονός ότι σε κάθε εικόνα αντιστοιχεί ένα μόνο όνομα. Η επιλογή του χρονισμού κίνησης κέντρισε την παρατηρητικότητα των παιδιών που παρακινήθηκαν να πατήσουν το ποντίκι αρκετές φορές, ώστε στην οθόνη του Η/Υ τους να παρουσιαστούν όλα τα ονόματα που τοποθετούνταν κάτω από το αντίστοιχο πρόσωπο. Η ενασχόλησή τους με τα συγκεκριμένα πρόσωπα και τα ονόματά τους, σε συνδυασμό με τη συζήτηση που προηγήθηκε σχετικά την επιλογή του κατάλληλου ονόματος (χρήση του άρθρου ο/η

αντίστοιχα για τα αγόρια/κορίτσια αλλά και αναφορά στο αρχικό γράμμα κάθε ονόματος) αποτέλεσε την προϋπόθεση για να προχωρήσουμε στην επόμενη διαφάνεια. Η δραστηριότητα που ακολούθησε, αποτέλεσε για αρκετούς από τους/τις μαθητές/-τριες της τάξης το πρώτο βήμα στην επαφή τους με τον Η/Υ και τις δυνατότητές του.

Τα παιδιά παρακινήθηκαν να τοποθετήσουν τα ίδια κάτω από καθεμία φωτογραφία το όνομα του σχολικού ήρωα. Καθώς σε εμφανή σημεία της σχολικής αίθουσας υπήρχαν αφίσες με τις εικόνες και τα ονόματα των ηρώων αυτών ως πίνακες αναφοράς, δεν υπήρχε δυσκολία στην αντιστοίχιση τους.

Η πραγματική πρόκληση για τους/τις μαθητές/-τριες της τάξης ήταν να πιάσουν το ποντίκι και με κατάλληλες κινήσεις (αριστερό κλικ και σύρσιμο) να τοποθετήσουν ένα συγκεκριμένο όνομα κάτω από μια εικόνα. Στην ολομέλεια της τάξης έγινε επίδειξη της διαδικασίας –με τη βοήθεια του ανακλαστικού προβολέα και του Η/Υ της τάξης– ενώ εκπρόσωπος καθεμιάς ομάδας κλήθηκε να δοκιμάσει τη χρήση του ποντικιού. Επιπλέον, έγινε επίδειξη της χρήσης του ποντικιού σε κάθε ομάδα με την τοποθέτηση του πρώτου ονόματος κάτω από την πρώτη εικόνα από την εκπαιδευτικό ενώ συμφωνήθηκε ότι κάθε μέλος της ομάδας θα προσπαθήσει να μετακινήσει το πλαίσιο κειμένου με το όνομα ήρωα. Ορισμένα, ωστόσο, παιδιά φάνηκε ότι είχαν κάποια προηγούμενη γνώση σχετικά με τη χρήση του ποντικιού και

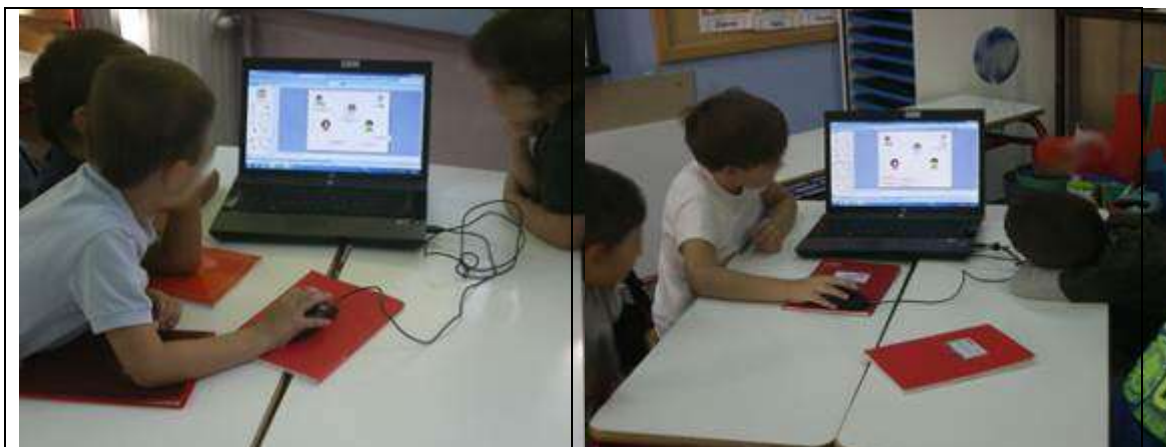

επιχείρησαν να βοηθήσουν τους συμμαθητές τους. Σε όσες περιπτώσεις αυτό έγινε αντιληπτό χρειάστηκε να επέμβω δίνοντας περισσότερο χρόνο για δοκιμή σε όσα παιδιά τον χρειάζονταν. Όταν μια ομάδα ολοκλήρωνε την εργασία της, συμφωνήθηκε να καλείται η εκπαιδευτικός για να «αποθηκεύει» την εργασία. Για τα περισσότερα παιδιά της τάξης η έκφραση αυτή έμοιαζε «κενή» περιεχομένου αλλά όλα επεδίωξαν να βρεθώ δίπλα τους για να διαπιστώσω την ολοκλήρωση της εργασίας τους ή το στάδιο στο οποίο είχαν φτάσει (καθώς υπήρξαν δύο ομάδες που δεν πρόλαβαν να μετακινήσουν όλα τα ονόματα). Σε γενικές όμως γραμμές η δραστηριότητα κράτησε το ενδιαφέρον των μαθητών, ενώ μέσα από αυτή δόθηκε η ευκαιρία μιας πρώτης επαφής και σταδιακής εξοικείωσης με τον Η/Υ, αλλά και ενός περιφερειακού εργαλείου του, του ποντικιού, ο χειρισμός του οποίου είναι βασική προϋπόθεση στη χρήση του Η/Υ.

Στην ολομέλεια της τάξης έγινε σύγκριση των εργασιών αναφορικά με την κατάλληλη τοποθέτηση των ονομάτων, ενώ από ορισμένα παιδιά σχολιάστηκε ότι κάποιοι «έπαιρναν βοήθεια» από τις αφίσες αναφοράς. Τότε δόθηκε η ευκαιρία και σε εμένα να παρατηρήσω πως αν είχα και εγώ τέτοιες αφίσες με τις φωτογραφίες και τα ονόματα των παιδιών της τάξης θα μπορούσα να τα θυμάμαι και να μην κάνω λάθη. Έτσι τους πρότεινα να δημιουργήσουμε μέσα στην τάξη ένα πίνακα αναφοράς με τα ονόματα και τις φωτογραφίες τους ή να φτιάξουμε κάρτες με τα ονόματά τους

που θα τις έχουν κοντά τους και θα τις χρησιμοποιούν όποτε χρειάζονται. Και οι δύο προτάσεις «πέρασαν παμνηφεί» από την ολομέλεια της τάξης.

4η & 5η διδακτική ώρα

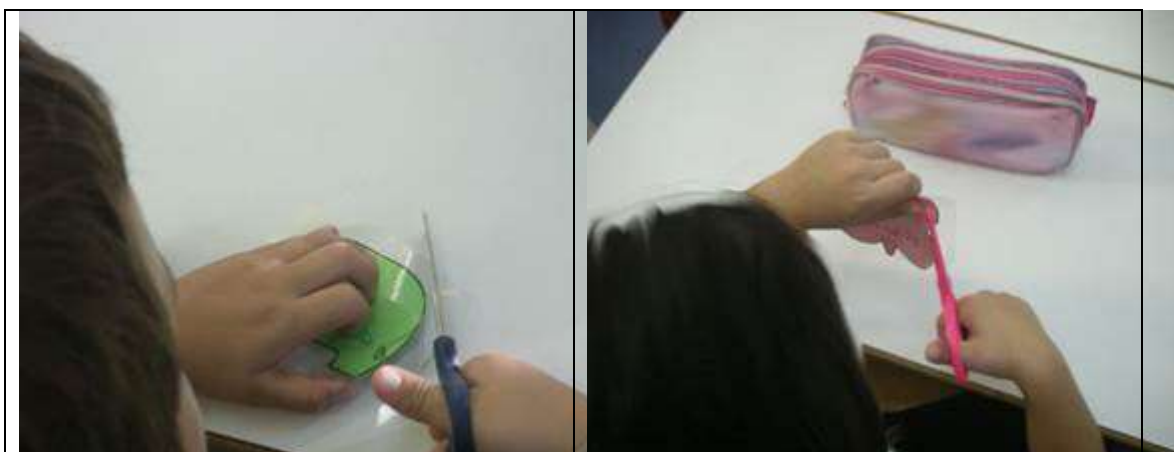
Το φύλλο δραστηριοτήτων με τα ζώα από το αρχικό σενάριο εκτυπώθηκε σε έγχρωμα χαρτόνια πάνω στα οποία επιχειρήθηκε η γραφή του ονόματος κάθε παιδιού. Η οδηγία που δόθηκε ήταν να γράψουν το όνομά τους πάνω στη γραμμούλα, μέσα στο ζώα στον κενό χώρο και, αν θέλουν, να ζωγραφίσουν και το ζώακι.

Στη φάση αυτή –όπως και στην προηγούμενη που τα παιδιά ζωγράφισαν τον εαυτό τους και έγραψαν το όνομά τους– οι μαθητές/-τριες της τάξης αφέθηκαν ελεύθεροι/-ες να γράψουν το όνομά τους όπως έχουν μάθει, με κεφαλαία ή πεζά γράμματα. Σε κάποιες περιπτώσεις χρειάστηκε η συνδρομή μου, καθώς ορισμένα παιδιά δήλωσαν

ότι δεν θυμούνται πώς γράφεται το όνομά τους. Στη φάση αυτή η πρόβλεψη ύπαρξης αντίστοιχων καρτελών με τα ονόματα των μαθητών/-τριών της τάξης –για τη δημιουργία παρουσιολογίου της τάξης– συνέβαλε στην άμεση αντιμετώπιση της «άβολης» κατάστασης στην οποία βρέθηκαν τα συγκεκριμένα παιδιά. Οι όποιες παρατηρήσεις σχετικά με τις αδυναμίες των μαθητών/-τριών καταγράφηκαν με σκοπό τον σχεδιασμό επανορθωτικών δραστηριοτήτων, αλλά και την αξιοποίηση επιπλέον ευκαιριών εμπέδωσης όσον αφορά στην αναγνώριση και εκμάθηση γραφής του ονόματος, όπως άλλωστε συνέβη και στο προηγούμενο δίωρο, κατά το οποίο η δυσκολία ορισμένων παιδιών όσον αφορά στη λεπτή κινητικότητά τους οδήγησε στην υιοθέτηση αντίστοιχων προγραμικών ασκήσεων.

Ακολουθώντας τον αρχικό σχεδιασμό του σεναρίου, οι μαθητές/-τριες της τάξης στη φάση αυτή θα καθοδηγούνταν να καταγράψουν το όνομά τους με τη βοήθεια του Η/Υ σε ένα αρχείο κειμενογράφου. Κατά την εφαρμογή του σεναρίου θεωρήθηκε απαραίτητο, πριν από τη γραφή του ονόματος από κάθε μαθητή/-τρια, να προηγηθούν δραστηριότητες που αφορούν στην αναγνώριση ονομάτων, τόσο από τον κάτοχο του ονόματος, όσο και από τους υπόλοιπους μαθητές της τάξης. Γι' αυτό και προετοιμάστηκε ένα αρχείο παρουσίασης στο οποίο υπήρχαν τα ονόματα των μαθητών/-τριών της τάξης και οι φωτογραφίες τους (είχε προηγηθεί σχετική φωτογράφιση των παιδιών στον χώρο της τάξης, καθώς και επεξεργασία του

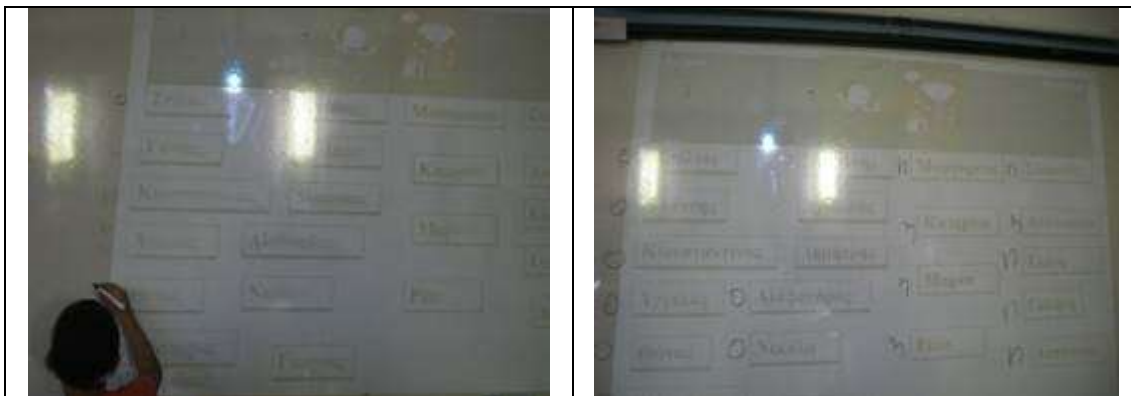
μεγέθους των φωτογραφιών). Στην πρώτη από τις διαφάνειες αυτές, οι μαθητές/-τριες της τάξης θα προκαλούνταν να εντοπίσουν το όνομά τους ανάμεσα στα ονόματα των υπόλοιπων συμμαθητών τους. Ο εντοπισμός αυτός δεν θα αφορούσε μόνο τον κάτοχο του συγκεκριμένου ονόματος, αλλά και τους/τις υπόλοιπους/-ες συμμαθητές/-τριες της τάξης, αφού καλούνταν να σχολιάσουν το αρχικό και τελικό γράμμα, το μέγεθος του αλλά και το γεγονός ότι κάποια από αυτά ήταν γραμμένα σε κόκκινο πλαίσιο και με κόκκινο χρώμα, ενώ κάποια άλλα ήταν γραμμένα με μπλε χρώμα και βρίσκονταν σε ένα μπλε πλαίσιο (αντίστοιχα για τα ονόματα που αφορούσαν κορίτσια ή αγόρια). Στη συνέχεια οι μαθητές/-τριες της τάξης κλήθηκαν να «διαβάσουν»/να μαντέψουν κάθε φορά το όνομα που τους επιδείκνυα και να προτείνουν σε ποια από τις δύο στήλες ενός πίνακα της επόμενης διαφάνειας (3η) θα μπορούσε να τοποθετηθεί το κάθε όνομα. Στη φάση αυτή η τοποθέτηση των ονομάτων έγινε με τη δική μου μεσολάβηση και την επίδειξη χρήσης του ποντικιού.

<p>1^η διαφάνεια (για ευνόητους λόγους τα ονόματα των μαθητών/τριών αποκρύπτονται)</p>	<p>3^η διαφάνεια (για ευνόητους λόγους τα ονόματα των μαθητών/τριών αποκρύπτονται)</p>
--	--

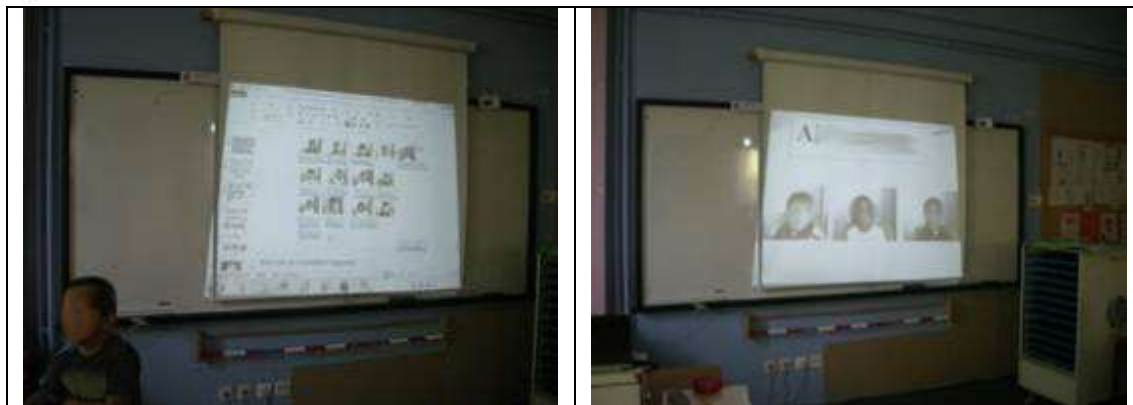
Μετά από αυτή, στην ολομέλεια της τάξης έγινε συζήτηση σχετικά με το άρθρο που θα ταίριαζε σε καθεμία στήλη (σε αντιπαράβολή με τις αφίσες των ηρώων του σχολικού βιβλίου, στις οποίες το όνομα κάθε ήρωα συνοδεύεται από το αντίστοιχο άρθρο). Δεν έγινε αναφορά στον όρο, αλλά δύο μαθητές κλήθηκαν να συμπληρώσουν το άρθρο *ο* εμπρός από τα ονόματα των αγοριών και το άρθρο *η*

εμπρός από τα ονόματα των κοριτσιών, δραστηριότητα η οποία αποτελεί –άλλωστε– πρόταση και του σχολικού εγχειριδίου και, επιπλέον, συναντάται στις προτάσεις επέκτασης του σεναρίου.

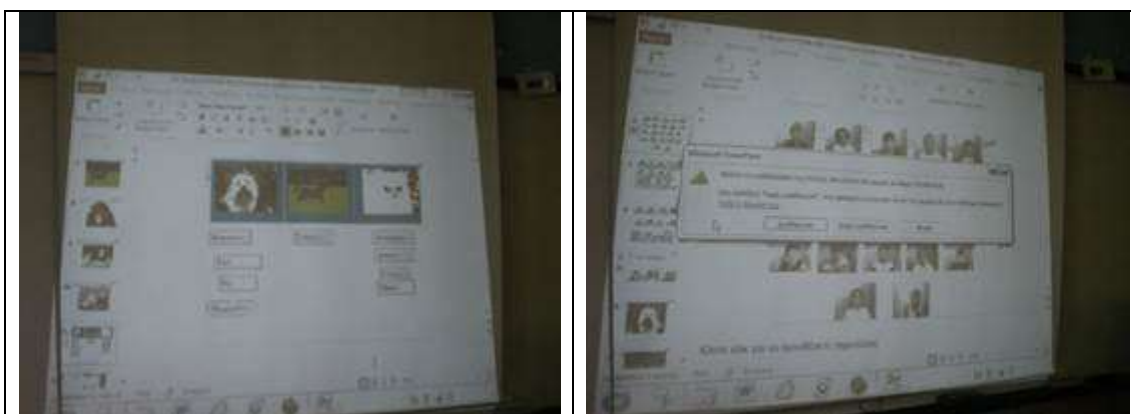
Στην επόμενη διαφάνεια παρουσιάζονταν –με χρονισμό κίνησης που προκάλεσε το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των μαθητών/-τριών– οι φωτογραφίες των αγοριών και των κοριτσιών της τάξης. Αντιπαραβάλλοντας τη δραστηριότητα με το σχολιασμό των εικόνων των ηρώων του σχολικού βιβλίου, τα αγόρια της τάξης προκλήθηκαν να συμμετάσχουν στην τοποθέτηση των ονομάτων τους κάτω από τις φωτογραφίες τους. Η αντιστοίχιση αυτή έγινε στην ολομέλεια της τάξης. Κατά τη διάρκειά της, οι μαθητές σηκώνονταν ένας-ένας, εντόπιζε το όνομά του και –κάποιες φορές με τη δική μου αρωγή– επιχειρούσε να μετακινήσει (με επιλογή και σύρσιμο) το πλαίσιο του ονόματός του, βάζοντάς το κάτω από τη φωτογραφία του. Από τα ίδια τα παιδιά σχολιάστηκε η ύπαρξη τριών αγοριών με το ίδιο όνομα, στοιχείο που αξιοποιήθηκε άμεσα με την επίδειξη του συγκεκριμένου ονόματος, αλλά και την παρουσίαση των φωτογραφιών των μαθητών. Ζητήθηκε από τα ίδια τα παιδιά να προτείνουν τρόπο αντιμετώπισης της συγκεκριμένης κατάστασης και οι ιδέες τους προσανατολίστηκαν σε πρακτικές που είχαν υιοθετηθεί και την προηγούμενη σχολική χρονιά, όταν τα παιδιά βρίσκονταν στο Νηπιαγωγείο (τοποθέτηση του αρχικού γράμματος του επιθέτου, χρήση χαϊδευτικού ονόματος).

Η εμπλοκή των μικρών μαθητριών στη χρήση των διαφανειών της παρουσίασης επιλέχτηκε να ενταχθεί και πάλι σε ένα λειτουργικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα, παρουσιάστηκαν και σχολιάστηκαν στην ολομέλεια της τάξης οι εικόνες τριών ζώων και τα κορίτσια της τάξης κλήθηκαν να δηλώσουν τις προτιμήσεις τους για αυτά, τοποθετώντας το όνομά τους κάτω από τη φωτογραφία του ζώου. Το ενδιαφέρον και των μαθητών παρέμεινε έντονο, καθώς περίμεναν τις επιλογές των συμμαθητριών τους για να διαπιστώσουν «ποιο ζώο θα νικήσει» (κατέληξε σε ισοπαλία για τον σκύλο και τη γάτα, ενώ το άλογο έλαβε μόνο μια «ψήφο»). Με τις δραστηριότητες αυτές επιχειρήθηκε η γνωριμία των μαθητών/-τριών με τη χρήση του ποντικιού, ενώ για μερικούς/-ές από αυτούς/-ές δόθηκε μια ακόμη ευκαιρία να κρατήσουν το ποντίκι του Η/Υ δοκιμάζοντας τα «πρώτα κλικ» στη χρήση του Η/Υ. Η συστολή μερικών από αυτά ήταν εμφανής και γι' αυτό χρειάστηκε να τους υπενθυμίσω ότι δεν χρειάζεται να φοβούνται, ότι πρέπει να είμαστε προσεκτικοί στη χρήση του Η/Υ, ενώ, παράλληλα, το ίδιο το μηχάνημα μας βοηθά για να αποφεύγουμε τα λάθη. Για παράδειγμα, σχολιάστηκε το γεγονός ότι κάθε φορά που δουλεύουμε στον Η/Υ, αυτός μας ρωτά αν θέλουμε να κρατήσουμε την εργασία μας. Αφορμή για αυτό δόθηκε άμεσα με το κλείσιμο της δραστηριότητας και του αρχείου παρουσίασης, στο οποίο εμφανίστηκε στην οθόνη του Η/Υ η ερώτηση για την αποθήκευση της εργασίας που προηγήθηκε. Έτσι, με άμεσο τρόπο οι μαθητές/-τριες της τάξης μέσα από τις

πρώτες δραστηριότητες της σχολικής χρονιάς αρχίζουν να μούνται στον τρόπο χρήσης του Η/Υ και των περιφερειακών του. Από τα σχόλιά τους φάνηκε ότι μόνο ένας μικρός αριθμός παιδιών γνώριζε για τη συγκεκριμένη δυνατότητα που για έναν μνημένο χρήση αποτελεί αυτονόητη ενέργεια.

Ένα ακόμη στοιχείο στο οποίο επιχειρήθηκε να μνηθούν οι μικροί/-ές μαθητές/-τριες της τάξης αφορούσε στον εντοπισμό λαθών κατά τη γραφή ενός ονόματος σε ένα αρχείο κειμενογράφου. Η παρουσίαση αυτή αποτέλεσε εξάλλου την αφορμή για την ενασχόληση των μαθητών/-τριών της τάξης με τη γραφή του ονόματός τους με τη βοήθεια του Η/Υ. Η συγκεκριμένη εργασία συμφωνήθηκε προκειμένου να υπάρχουν περισσότερες καρτέλες με τα ονόματα των μαθητών/-τριών (π.χ. για την αντικατάσταση των καρτών του παρουσιολογίου αλλά και για τον ορισμό συγκεκριμένων ομάδων με ανάληψη διαφορετικών καθηκόντων μέσα στην τάξη).

Στην ολομέλεια και με τη χρήση του Η/Υ της τάξης και του ανακλαστικού προβολέα, έγινε επίδειξη του τρόπου χρήσης ενός αρχείου κειμενογράφου, (αντίγραφο του οποίου υπήρχε αποθηκευμένο στον Η/Υ κάθε ομάδας της τάξης). Κατά τη γραφή του ονόματος επιλέχθηκε να μην μπει τόνος σε αυτό και έτσι ακόμη και μετά την υπόδειξη των μαθητών/-τριών για τη γραφή του πρώτου γράμματος με κεφαλαίο («μεγάλο ε»), η κόκκινη υπογράμμιση –που εξηγήθηκε ότι υπάρχει γιατί ο

Η/Υ εντόπισε ένα λάθος– παρέμεινε. Τότε μια μαθήτρια δειλά-δειλά ανέφερε «ότι πρέπει να βάλουμε τόνο». Παρά το γεγονός ότι έγινε επίδειξη και του τρόπου τοποθέτησης του τόνου στο όνομα, φάνηκε ότι για τα παιδιά η τοποθέτηση του τόνου ήταν μια «πολύπλοκη» διαδικασία. Παρόλα αυτά, παρακινήθηκαν να γράψουν το όνομά τους στο αρχείο κειμενογράφου –το άνοιγμα του οποίου έγινε από την εκπαιδευτικό για κάθε ομάδα– ενώ καθησυχάστηκαν ότι θα υπάρξει βοήθεια σε όποιον/-α τη χρειαστεί.

Στον αρχικό σχεδιασμό του σεναρίου προτείνεται η επιλογή κάποιων παιδιών για την καταγραφή του ονόματός τους στον Η/Υ, με το σκεπτικό ότι με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η παρακολούθηση των ομάδων. Κατά την εφαρμογή του σεναρίου η παραπάνω πρόταση, ενώ είναι σεβαστή –για μεθοδολογικούς λόγους– δεν κρίθηκε αναγκαία, καθώς η ύπαρξη αντίστοιχου αριθμού Η/Υ για καθεμία από τις ομάδες της τάξης αλλά και η ενασχόληση όλων των μαθητών/-τριών με το ίδιο έργο θεωρήθηκαν ευνοϊκές προϋποθέσεις για την ομαδική δραστηριοποίηση όλων των μαθητών.³

³ Για την ομαλή διεξαγωγή της δραστηριότητας είχε προβλεφθεί –όπως άλλωστε αναφερόταν στον αρχικό σχεδιασμό του σεναρίου– η τοποθέτηση αυτοκόλλητων ετικετών (επιλέχθηκε όμως η γραφή μόνο των πεζών γραμμάτων της αλφαβήτου καθώς κρίθηκε ότι η ύπαρξη και των δύο μορφών, κεφαλαίων και πεζών, των γραμμάτων σε έναν τόσο περιορισμένο χώρο δεν θα εξυπηρετούσε τον στόχο της δραστηριότητας, καθώς θα αποπροσανατόλιζε το ενδιαφέρον των παιδιών) επάνω στα πλήκτρα του Η/Υ. Ένας όμως αστάθμητος παράγοντας μας ανάγκασε να αντικαταστήσουμε έναν Η/Υ επειδή έπαψε να λειτουργεί. Ο νέος Η/Υ δόθηκε στην ομάδα που διαπιστώθηκε ότι τα μέλη της έχουν

Κατά τη διαδικασία δόθηκε βοήθεια κυρίως για τη χρήση του κεφαλαίου γράμματος αλλά και τη τοποθέτηση του τόνου ενώ σε κάποιες περιπτώσεις ζητήθηκε η χρήση της καρτέλας του ονόματος τους καθώς ορισμένα παιδιά δεν γνωρίζουν ακόμη να γράφουν το όνομά τους, ή δηλώνουν ότι δεν θέλουν να κάνουν λάθος στη γραφή του.

Στον Η/Υ κάθε ομάδας έγινε άνοιγμα ενός αρχείου κειμενογράφου όπου δίνονταν –σε οριζόντιο προσανατολισμό– ένας πίνακας με τέσσερις σειρές (μία για κάθε μέλος της ομάδας) σε κάθε μια από τις οποίες υπήρχε συγκεκριμένη επιλογή γραμματοσειράς και μεγέθους γραμμάτων. Κάθε μαθητής/-τρια ακολουθώντας μια προγραμματισμένη σειρά στη χρήση του Η/Υ θα έπρεπε να επιχειρήσει την πληκτρολόγηση του ονόματός του. Σε ορισμένες περιπτώσεις παιδιών, χρειάστηκε η αρωγή ενός κειμένου αναφοράς (καρτέλα με το όνομά τους), ενώ τα περισσότερα μέλη των ομάδων κατάφεραν να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στην πρόκληση γραφής του ονόματός τους με τη βοήθεια του Η/Υ. Κάποιοι μαθητές διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν ιδιαίτερες δυσκολίες στον χειρισμό του πληκτρολογίου, ενώ από όλους διαπιστώθηκε ότι υπάρχει πρόβλημα με τη χρήση του τόνου αλλά και με τη γραφή του πρώτου γράμματος με κεφαλαίο. Η εναλλαγή κεφαλαιογράμματος γραφής, αλλά και η χρήση

κάποια ευχέρεια και εξοικείωση στη χρήση του Η/Υ και του πληκτρολογίου. Από τα αποτελέσματα φάνηκε ότι η συγκεκριμένη επιλογή ήταν επιτυχής.

του τόνου αποτέλεσαν στοιχεία που δυσκόλεψαν το σύνολο της τάξης –εκτός δύο εξαιρέσεων που γνώριζαν από το οικογενειακό τους περιβάλλον τη σχετική χρήση– άλλωστε στον αρχικό σχεδιασμό του σεναρίου είχε προβλεφθεί η συγκεκριμένη δυσκολία, γι’ αυτό και η υποβοήθηση των μαθητών/-τριών θεωρήθηκε θεμιτή.

Οι εργασίες των μαθητών/τριών αποθηκεύτηκαν, καθώς στην επόμενη συνάντησή μας επρόκειτο να αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης στην ολομέλεια της τάξης.

6η & 7η διδακτική ώρα

Ο συνδυασμός της γραφής του ονόματος με την ταυτόχρονη αναγνώρισή του αποτέλεσε στόχο και της σημερινής συνάντησής μας. Ο προγραμματισμός ενός παιχνιδιού στην αρχή του διδακτικού δώρου κινητοποίησε τους/τις μαθητές/-τριες της τάξης. Αυτό αφορούσε την αναγνώριση ποικίλων ήχων από τα παιδιά, τα οποία καλούνταν, αφού ακούσουν έναν συγκεκριμένο ήχο, να αναφέρουν την πηγή του (ήχος βροχής, αυτοκινήτου, τρένου, πόρτας που κλείνει, διαφόρων ζώων, μωρού που κλαίει...). Οι ήχοι προέρχονταν από τη βάση δεδομένων του ηχητικού υλικού του προγράμματος [ΜΕΛΙΝΑ](#) και τα παιδιά εργάστηκαν σε δυάδες. Πλησίαζαν στην έδρα, άκουγαν τους ποικίλους ήχους και έκαναν τις υποθέσεις τους. Τα υπόλοιπα παιδιά της τάξης ανέφεραν και αυτά τις δικές τους επιλογές και, στη συνέχεια, επιβεβαιώνονταν η πηγή του ήχου από εμένα. Στη συνέχεια, η δυάδα των παιδιών που βρέθηκε κοντά στα ηχεία του Η/Υ καλούνταν να εντοπίσουν το όνομά τους σε έναν πίνακα παρουσίασης PowerPoint και να το τοποθετήσουν στην κατάλληλη στήλη (ΑΚΟΥΣΑΝ ΚΑΛΑ +/- ΔΕΝ ΑΚΟΥΣΑΝ ΚΑΛΑ -). Με τον τρόπο αυτό, τα παιδιά είχαν μια ακόμη ευκαιρία –μέσα από ένα ακόμη παιχνίδι– να αναγνωρίσουν το όνομά τους και να χρησιμοποιήσουν το ποντίκι για τη μετακίνηση ενός πλαισίου κειμένου, τη στιγμή που οι υπόλοιποι συμμαθητές τους παρακολουθούσαν την εργασία τους. Μάλιστα, σε μια περίπτωση που κάποιο παιδί έκανε λάθος στην

τοποθέτηση του ονόματός του, οι συμμαθητές του το ενημέρωσαν ότι έπρεπε να βάλει το όνομά του εκεί που έχει «+» («το σταυρουδάκι»).

Στο ίδιο αρχείο παρουσίασης υπήρχαν και οι εργασίες των μαθητών/-τριών της προηγούμενης συνάντησής μας, οι οποίες αφορούσαν στη γραφή του ονόματός τους στον Η/Υ, εργασία η οποία, όπως περιγράφηκε, ακολούθησε τον αρχικό σχεδιασμό του σεναρίου. Επιλέχθηκε, ωστόσο, να παρουσιαστούν στα παιδιά τα ονόματά τους όπως αυτά τα είχαν γράψει στον Η/Υ (σε ένα αρχείο κειμενογράφου) και να σχολιαστούν στην ολομέλεια της τάξης κάποια από τα πιο συχνόχρηστα λάθη που εντοπίστηκαν εκεί. Άλλωστε, η κόκκινη υπογράμμιση ήταν ένα στοιχείο που αξιοποιήθηκε από τα παιδιά για να καταλήξουν ότι σε κάποιες από τις λέξεις που βλέπουν στις διαφάνειες υπάρχει κάτι που πρέπει να αλλάξουν. Έτσι, οι όποιες ατέλειες στη γραφή των ονομάτων τους αντιμετωπίστηκαν ως αιτία της κόκκινης υπογράμμισης, από την οποία μπορούσαν να απαλλαγούν προχωρώντας σε κάποιες αλλαγές. Η δική μου παρέμβαση αφορούσε στην παρουσίαση της φωτογραφίας ενός πληκτρολογίου (από τους φορητούς Η/Υ της τάξης), στην οποία με χρονισμό κίνησης παρουσιαζόταν η θέση του τόνου αλλά και του τελικού ς (αφού τα στοιχεία αυτά ήταν αφορμή για την κόκκινη υπογράμμιση κάποιων ονομάτων) αλλά και στην επιπλέον τοποθέτηση στον Η/Υ της κάθε ομάδας δύο ακόμη ετικετών, για το πλήκτρο

του τόνου και το πλήκτρο του τελικού ς, οι οποίες ξεχώριζαν από τις υπόλοιπες με τη χρήση μαύρου μαρκαδόρου.

Στην προηγούμενη συνάντησή μας δεν είχε προβλεφθεί η τοποθέτηση ετικετών στα συγκεκριμένα πλήκτρα, στοιχείο που ίσως δικαιολογεί κάποια από τα λάθη που εντοπίστηκαν. Η σημερινή συζήτηση έδωσε την ευκαιρία να προσεχθούν ιδιαίτερα τα πλήκτρα αυτά και να εντοπιστεί η θέση τους στο πληκτρολόγιο από όλους/-ες τους/τις μαθητές/-τριες στην ολομέλεια της τάξης. Τα παιδιά των οποίων τα ονόματα είχαν κόκκινη υπογράμμιση σηκώθηκαν στον πίνακα και επιχείρησαν την τοποθέτηση του τόνου και την αντικατάσταση του γράμματος σ με το ς. Μάλιστα σχολιάστηκε ότι στη φάση αυτή τα περισσότερα από τα παιδιά που σηκώθηκαν για να εργαστούν στον Η/Υ της τάξης ήταν αγόρια, στοιχείο που αποτέλεσε ευκαιρία να αναφερθούμε στην ολομέλεια της τάξης στη χρήση του τελικού ς στα ονόματα των αγοριών (συζήτηση η οποία υπήρξε ως πρόταση και από τη συντάκτρια του σεναρίου).

Στη συνέχεια, η δράση των μαθητών/-τριών πέρασε σε επίπεδο ομάδας. Στους Η/Υ που υπήρχαν ήδη στα θρανία ήταν αποθηκευμένο ένα ακόμη αρχείο παρουσίασης, παρόμοιο με αυτό που χρησιμοποιήθηκε και στην προηγούμενη συνάντησή μας. Σε αυτό καλούνταν οι μαθητές/-τριες της τάξης να εντοπίσουν στην πρώτη διαφάνεια τα ονόματα που αφορούσαν στα μέλη της δικής τους ομάδας και να διαγράψουν όσα πλαίσια κειμένου με ονόματα δεν ανήκαν στην ομάδα τους. Έτσι, εκτός από την

αναγνώριση των ονομάτων τους οι μαθητές/-τριες της τάξης είχαν τη δυνατότητα να γνωρίσουν τη χρήση του πλήκτρου της διαγραφής, η οποία τους ήταν αρκετά διασκεδαστική.

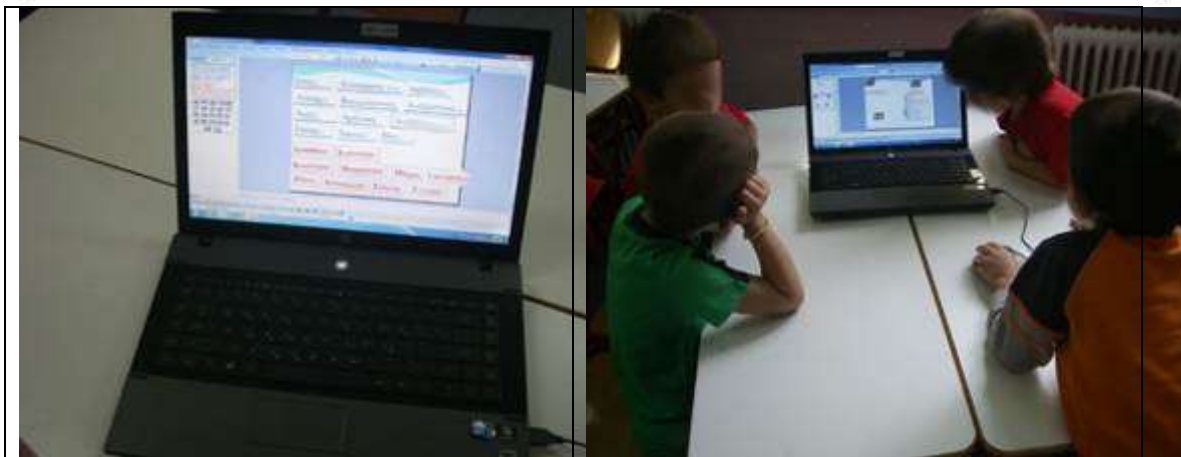
Κατά την κίνησή μου μεταξύ των ομάδων, ανάμεσα στα σχόλια που ακούγονταν από τα παιδιά καθώς «έσβηναν» τα ονόματά των συμμαθητών τους, αναφέρονταν στο πρόσωπο που έχει το συγκεκριμένο όνομα και στη στάση τους απέναντί του («τον σβήνουμε αλλά εμείς θα τον έχουμε φίλο», «να αφήσουμε το όνομα της Μ., δεν πειράζει που λείπει σήμερα αφού είναι στην ομάδα μας»). Τα σχόλια αυτά, εκτός από την αξία τους για τις αναπτυσσόμενες σχέσεις μεταξύ των παιδιών της τάξης, συνηγορούν στο επιχείρημα ότι μέσα από τις συγκεκριμένες δραστηριότητες τα παιδιά δεν μαθαίνουν μόνο να αναγνωρίζουν και να γράφουν το όνομά τους, αλλά αντίστοιχα γνωρίζουν και τα ονόματα άλλων παιδιών. Είναι, επίσης, χαρακτηριστικό ότι στην εκτύπωση που ακολούθησε με την ολοκλήρωση του διδακτικού δίωρου, τα μέλη μιας ομάδας μετρούσαν τα γράμματα που έχει το όνομά του καθενός και σύγκριναν ποιο από αυτά έχει περισσότερα γράμματα.

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα ολοκληρώθηκε αφού τα παιδιά μεταφέρθηκαν και στη δεύτερη διαφάνεια της παρουσίασης, κατά την οποία αυτή τη φορά καλούνταν να χρησιμοποιήσουν και πάλι το πλήκτρο της «διαγραφής», προκειμένου να κρατήσουν μόνο τις φωτογραφίες των παιδιών που ανήκουν σε καθεμία ομάδα.

Έτσι, σε κάθε διαφάνεια αντίστοιχα θα έπρεπε να παραμείνουν τέσσερα ονόματα και τέσσερις φωτογραφίες. Η ύπαρξη τεσσάρων κενών πλαισίου κειμένου στη δεύτερη διαφάνεια εξυπηρετούσε στην καταγραφή εκ μέρους των μαθητών/-τριών των ονομάτων τους και την τοποθέτησή τους κάτω από τις αντίστοιχες φωτογραφίες τους. Στόχος της συγκεκριμένης εργασίας ήταν η επανάληψη γραφής του ονόματός τους (σε μικρότερο πλαίσιο κειμένου αυτή τη φορά) όπως και η επανάληψη της μετακίνησης ενός πλαισίου με τη χρήση του ποντικιού.

Για ορισμένα παιδιά η συγκεκριμένη δραστηριότητα φάνηκε εύκολη, καθώς ο χρόνος εκτέλεσής της ήταν πολύ σύντομος. Στις δύο ομάδες των παιδιών αυτών έγινε υπενθύμιση της δραστηριότητας που προηγήθηκε με την τοποθέτηση των ονομάτων των σχολικών ηρώων και, αφού έγινε επίδειξη της αποκοπής ενός πλαισίου κειμένου και επικόλλησής του κάτω από τη φωτογραφία ενός μαθητή, επιχειρήθηκε και η μύησή τους στη συγκεκριμένη εργασία. Ορισμένα από τα παιδιά που ενεπλάκησαν στη διαδικασία τα κατάφεραν εξίσου ικανοποιητικά, ενώ παράλληλα όλοι/-ες οι μαθητές/-τριες της τάξης είχαν κάποιο έργο να επιλέσουν.

Τα παιδιά ακολούθησαν με ιδιαίτερη ευκολία τις οδηγίες παρά το γεγονός ότι ακόμη υπάρχουν ορισμένα που ζητούν να έχουν στα χέρια τους κάποιο υπόδειγμα γραφής του ονόματός τους. Από την άλλη πλευρά ο στόχος της αναγνώρισης του ονόματος έχει κατακτηθεί από όλους τους μαθητές/τριες της τάξης.

Στο τέλος της σχολικής ημέρας, οι ομάδες των μαθητών/-τριών της τάξης επισκέφτηκαν τον χώρο του σχολείου στον οποίο βρίσκεται διαθέσιμος εκτυπωτής. Εκεί είχαν την ευκαιρία, παράλληλα με τη γνωριμία τους με τον συγκεκριμένο χώρο, να δουν πώς εκτυπώνεται η εργασία με την οποία είχαν ασχοληθεί στο προηγούμενο δίωρο και στην οποία πραγματοποιήθηκαν οι απαραίτητες διορθώσεις (καταγραφή

του τόνου και του τελικού ς των ονομάτων, ενώ για τη γραφή του κεφαλαίου γράμματος επιλέχθηκε η αυτόματη διόρθωση του κειμενογράφου, χωρίς να γίνει κάποιο ιδιαίτερο σχόλιο στα παιδιά, αφού κρίθηκε πως η συγκεκριμένη πληροφορία θα έπρεπε να δοθεί σε άλλο χρόνο, ώστε να υπάρξει η ευκαιρία βιωμένης γνώσης και εμπέδωσής της από τα παιδιά).

Αφού τα μέλη των ομάδων πήραν στα χέρια τους το φύλλο με τα ονόματά τους, ξαναγύρισαν στην τάξη τους για να κόψουν το περίγραμμά του. Αποφασίστηκε να μεταφέρουν το όνομά τους στο σπίτι τους για να δείξουν στους γονείς τους τι κατάφεραν να κάνουν τα ίδια στο σχολείο κατά τις πρώτες μέρες ενασχόλησης τους με τον Η/Υ.

8η & 9η διδακτική ώρα

Στο τελευταίο δίωρο της εφαρμογής επιλέχθηκε η 3^η δραστηριότητα του σεναρίου. Στον αρχικό σχεδιασμό του προτείνεται η πραγμάτευση της έννοιας της ‘αλφαβητικής σειράς’ μέσα από την αξιοποίηση των επίθετων των μαθητών/-τριών. Κατά την εφαρμογή επιλέχθηκε να συνεχίσουμε την ενασχόλησή μας με τα κύρια ονόματα των μαθητών/-τριών αφού το υλικό αυτό υπήρχε διαθέσιμο, ως προϊόν εργασίας των ίδιων των μαθητών/-τριών από προηγούμενες δραστηριότητες. Έτσι οι εργασίες των παιδιών από την προηγούμενή μας συνάντηση (γραφή των ονομάτων τους σε ένα πλαίσιο κειμένου και αντιστοίχιση των ονομάτων τους με τις φωτογραφίες τους) συγκεντρώθηκαν σε ένα κοινό φύλλο και τους επεστράφησαν σε εκτυπωμένη μορφή.

Στον πίνακα της τάξης τοποθετήθηκε μια λωρίδα με τα πεζά γράμματα της αλφαβήτας ενώ στα χέρια των μαθητών/-τριών διανεμήθηκαν κάρτες με τα κεφαλαία γράμματα. Τα παιδιά καλούνταν να πλησιάσουν στον πίνακα και να αντιστοιχίσουν τις κάρτες αυτές με τα πεζά γράμματα.⁴ Στη συνέχεια, τους ζητήθηκε να κόψουν το

⁴ Με την ευκαιρία της αντιστοίχισης των πεζών και κεφαλαίων γραμμάτων παρουσιάστηκαν στις ομάδες της τάξης δύο εικόνες που επιλέχθηκαν να τοποθετηθούν στο πληκτρολόγιο του Η/Υ κάθε ομάδας για τη διευκόλυνσή των μελών τους (και σε επόμενες εφαρμογές) κατά την επιλογή των

πλαίσιο με το όνομά τους και μετά να το τοποθετήσουν κάτω από το γράμμα της αλφαβήτας από το οποίο αρχίζει το όνομά τους. Η προσέγγιση της έννοιας «της αλφαβητικής σειράς» τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή επιλέχθηκε να γίνει με διαισθητικό τρόπο και να ακολουθήσει τον τρόπο σκέψης των μικρών μαθητών/-τριών (είναι χαρακτηριστικές οι αναφορές «είμαι τέταρτη όπως και εσύ»). Βέβαια έγινε αναφορά και στο γεγονός ότι η τοποθέτηση των ονομάτων σε αλφαβητική σειρά είναι ένας εύκολος τρόπος για τον εντοπισμό τους αλλά φάνηκε ότι για τον/την καθένα/καθεμιά από τους/τις μαθητές/-τριες της τάξης ενδιαφέρον είχε η θέση του δικού τους ονόματος στην αλφαβητική σειρά. Είναι μάλιστα χαρακτηριστικό πως ένας μαθητής πρότεινε να τοποθετήσει το όνομά του στην αρχή (αν και άρχιζε από Δ) για να είναι πρώτος.

Ακολούθησε η ενασχόληση των μαθητών/-τριών με μια από τις επεκτάσεις της Α΄ δραστηριότητας του σεναρίου, κατά την οποία προτείνεται η διανομή ενός φύλλου χαρτιού με την αλφαβήτα ευανάγνωστα γραμμένη, όπου δίπλα στο κεφαλαίο γράμμα είναι γραμμένο το αντίστοιχο πεζό του. Σύμφωνα με τις οδηγίες της συντάκτριας του σεναρίου εξηγήθηκε στους/στις μαθητές/-τριες της τάξης ότι δίπλα σε κάθε «μεγάλο» γράμμα είναι γραμμένο το «μικρό» του και ζητήθηκε να βρουν/αναγνωρίσουν τα γράμματα που έχει το όνομά τους και να τα υπογραμμίσουν με χρωματιστήμπογιά ή μαρκαδόρο. Στον πίνακα της τάξης και με τη βοήθεια του Η/Υ και του ανακλαστικού προβολέα παρουσιάστηκε ένα παράδειγμα (με το όνομα της εκπαιδευτικού), το οποίο γράφτηκε με δύο τρόπους, όλα κεφαλαία ή μικρά, από τα οποία υποχρεωτικά το πρώτο θα ήταν κεφαλαίο. Στους/στις μαθητές/-τριες της

κεφαλαίων/πεζών γραμμάτων (σχολιάστηκε ότι είναι η γιαγιά και η εγγονή, η μεγάλη και μικρή για τα μεγάλα και μικρά γράμματα αντίστοιχα) αλλά και η (σβήστρα) για τον εντοπισμό του πλήκτρου της διαγραφής. Η τοποθέτησή τους έγινε ενώ κάθε μαθητής/-τρια πήρε στα χέρια του ένα φύλλο από το οποίο θα έπρεπε να κόψει το πλαίσιο κειμένου με το όνομά του και τη φωτογραφία του αντιστοιχισμένη με το όνομά του.

τάξης διανεμήθηκε ένα [φύλλο εργασίας](#) με τα γράμματα της αλφαβήτας όπως αυτά δίνονται στις σελίδες του σχολικού εγχειριδίου και δόθηκε χρόνος για τη γραφή του ονόματος κάθε μαθητή/-τριας και το χρωματισμό της πινακίδας κάθε γράμματος που υπάρχει στο όνομά του.

Για μερικά παιδιά η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε πολύ γρήγορα, γεγονός που οδήγησε σε σχόλια «έχεις λίγα γράμματα στο όνομά σου», «το δικό μου όνομα έχει επτά γράμματα το δικό σου έχει πέντε», για αυτό και ακολούθησε η οδηγία κάθε παιδί να κάνει μια ζωγραφιά για να την κολλήσουμε σε ένα κομμάτι χαρτιού — σε σχήμα κύκλου που είχε επιδειχθεί στην τάξη στην αρχή της συνάντησής μας.

Οι μαθητές/-τριες της τάξης ανταποκρίθηκαν άμεσα και σε αυτή την οδηγία, ενώ ακολούθησε η τοποθέτηση τόσο των φωτογραφιών/ονομάτων στο χαρτί όσο και των ζωγραφιών τους. Η ομαδική εργασία των μαθητών/τριών πήρε το όνομα η «Παρέα της Α΄ Τάξης» και συμφωνήθηκε να αναρτηθεί σε έναν από τους πίνακες της τάξης ως «αναμνηστικό» της συγκεκριμένης εφαρμογής.

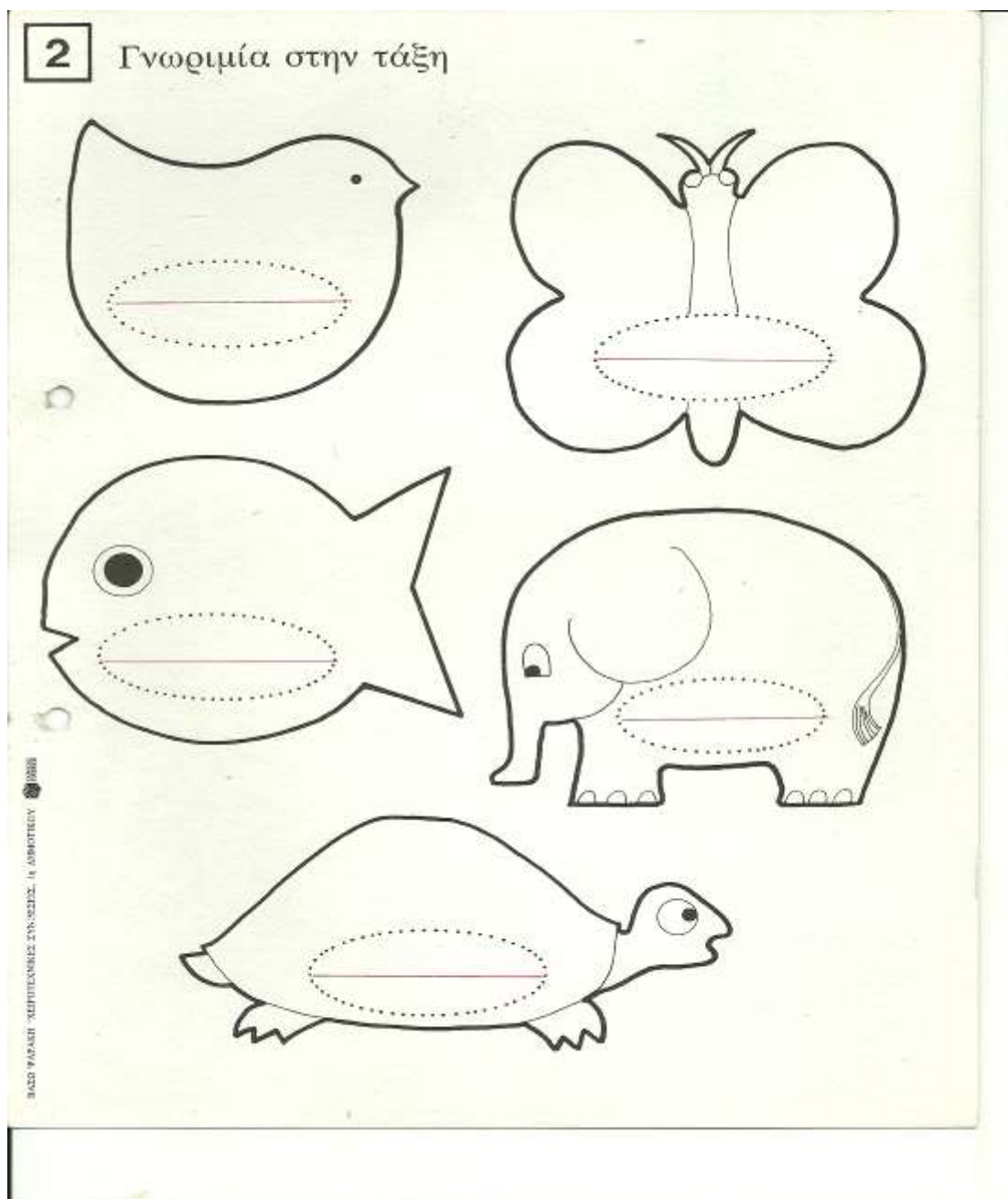
Στον χρόνο που απέμεινε πριν από το χτύπημα του κουδουνιού, τα μέλη των ομάδων πειραματίστηκαν με τη χρήση των πλήκτρων CapsLock και Baskspace με αφορμή για μια ακόμη φορά τη γραφή του ονόματός τους σε ένα αρχείο κειμενογράφου.

Όλοι οι μαθητές ανταποκρίθηκαν ικανοποιητικά σε όλα τα στάδια της εργασίας τους, ενώ διαπιστώθηκε η δυνατότητά τους να διαχειρίζονται, όχι μόνο τα δικά τους ονόματα, αλλά και των συμμαθητών τους, στόχος ο οποίος αποτέλεσε βασική προτεραιότητα τόσο κατά τον σχεδιασμό όσο και κατά την εφαρμογή του σεναρίου. Στην τάξη που εφαρμόστηκε το σενάριο εντοπίστηκαν περιπτώσεις παιδιών που γνωρίζουν τη χρήση του Η/Υ, αλλά και παιδιών που χρειάζεται να τους δοθεί περισσότερος χρόνος για να εξοικειωθούν με το μέσο. Όπως για μερικά παιδιά χρειάζεται να πιάσεις το χέρι τους για να τα βοηθήσεις να σχηματίσουν ένα γράμμα, το ίδιο διαπιστώθηκε και με τη χρήση του Η/Υ. Χρειάζεται να εξοικειωθούν με τη χρήση του «κλικ» ενός ποντικιού. Είναι ακόμη ενδεικτικό το γεγονός ότι ορισμένα παιδιά δεν ήταν σε θέση να αναγνωρίζουν το όνομά τους πόσο μάλλον και να το γράφουν. Μέσα από την εμπλοκή τους με τις δραστηριότητες του σεναρίου, τα παιδιά έχουν φτιάξει το πρώτο τους κείμενο στον Η/Υ (το όνομά τους) ενώ καταφέρνουν να αναγνωρίζουν ένα κείμενο (το όνομα το δικό τους αλλά και των παιδιών της ομάδας τους). Στην πορεία της εφαρμογής (και όχι μόνο με τις εργασίες του σεναρίου αλλά και τις υπόλοιπες δραστηριότητες του σχολικού προγράμματος) οι γνώσεις των παιδιών άρχισαν να εμπλουτίζονται ενώ με την ολοκλήρωση του σεναρίου έχει ξεκινήσει το πρώτο βήμα στη μύηση τους με τον Η/Υ και τη χρήση του ως μέσο γραμματισμού, ως εργαλείο ανάγνωσης και γραφής.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το όνομά μου είναι:

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο μπορεί να επεκταθεί με δραστηριότητες κριτικού γραμματισμού σχετικές με την ιστορία της γραφής και την αξία/τον ρόλο της γραφής στη σημερινή εποχή.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Κατά την εφαρμογή των τριών πρώτων δραστηριοτήτων του σεναρίου διαπιστώθηκε ότι πράγματι –όπως καταγράφεται και στον αρχικό σχεδιασμό του– το σενάριο είναι κατάλληλο για την ηλικία των παιδιών και μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιαδήποτε πρώτη τάξη, ακόμα και αν υπάρχουν αλλόγλωσσα παιδιά με διαφορετικό γλωσσικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής το ενδιαφέρον των μαθητών/-τριών διατηρήθηκε αμείωτο, όπως επίσης και ο βαθμός εμπλοκής τους αλλά και ανταπόκρισης στις προκλήσεις των δραστηριοτήτων.

Η μόνη παρατήρηση που αφορά την εφαρμογή του σεναρίου είναι η χρονική του επέκταση σε μεγαλύτερο διάστημα από το προβλεπόμενο. Η διαφοροποίηση της εφαρμογής σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό είναι ότι συμπεριέλαβε ιδέες –που άλλωστε καταγράφονται και στο σχολικό εγχειρίδιο (Καραντζόλα κ.ά 2006, 11-12.21)– για την αναδυόμενη γραφή, την αξιοποίηση του επιπέδου φωνολογικής ενημερότητας των μαθητών/-τριών της τάξης, όπως και τη χρήση τεχνικών της ολικής προσέγγισης, όσον αφορά στην αναγνώριση του ονόματος κάθε μαθητή/-τριας, παράλληλα με την επιδίωξη συσχετισμού προφορικού-γραπτού λόγου και συνδυασμού στοιχείων από διαφορετικά σημειωτικά συστήματα (εικόνας-κειμένου), γεγονός που συνέβαλε στον εμπλουτισμό των αρχικών ιδεών του σεναρίου παράλληλα με τη χρονική επιμήκυνσή του.

Από την άλλη πλευρά, ο εμπλουτισμός του σεναρίου με δραστηριότητες που αφορούσαν κυρίως τη χρήση του Η/Υ και των περιφερειακών του εντάσσεται στην προοπτική μύησης των παιδιών με το αντικείμενο, έχοντας ως απώτερο στόχο την

προετοιμασία και υποβοήθησή τους και για την εφαρμογή επόμενων σεναρίων για την ίδια τάξη.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Burnett, C. 2009. Research into literacy and technology in primary classrooms: an exploration of understandings generated by recent studies. *Journal of research in reading* (special issue: *New developments in literacy and technology*) 32 (1): 22-37.

Cairney, T. 2008. Community Literacy Practices and education: Australia. Στο *Encyclopedia of Language and Education* 2(6), επιμ. B. V. Street & N. H. Hornberger, 615-633.

Gee, J. P. 2003. A Sociocultural Perspective on Early Literacy Development. Στο *Handbook of early literacy research*, επιμ. S. Neuman & D. Dickinson. Νέα Υόρκη: Guilford Press.

Kay M. 2006. "Teachers should explain what they mean": What new children need to know about starting school. Summary of paper presented at the *EECERA 16th Annual Conference*, Reykjavik, Iceland, 30 August – 2 September 2006.

Souto-Manning, M. 2007. Honoring Children's Names and, Therefore, Their Identities. *School Talk* 12, (3). ΗΠΑ: National Council of Teachers of English,.

Καραντζόλα, Ε., Κ. Κύρδη, Τ. Σπανέλλη & Θ. Τσιαγκάνη. 2007. *Γλώσσα Α΄ Δημοτικού: Γράμματα Λέξεις Ιστορίες*. Αθήνα: ΟΕΔΒ-Ελληνικά Γράμματα (Βιβλίο για το δάσκαλο).